

Rotarypiiri 1430, kuukausikirje, syyskuu 2019. Kauko Salo, DG.

Perjantaina, 27.9.2019 Savonselän rannalla, Savonlinnan Savonrannassa.

Hyvät rotarysisaret ja veljet.

Vapaa-ajan asunnolta metsäautotietä pitkin Heinäveden tielle ja kohti savolaisten maita päätepisteenä Kuopion Klubi 23.9.2019. Maaseudun viljavat pellot tuottavat perus- ja lähiruokaa maaseudulla ja kaupungeissa asuville ihmisille. Kuva: Kauko Salo.

Klubivierailuja

Viikolla 38 tutustuin Pohjois-Savon klubeihin. Maanantaina (16.9.) Siilinjärven rotariklubiin, tiistaina Suonenjoen ja Leppävirran yhteiseen rotarikokoukseen, keskiviikkona Warkauden

klubiin ja torstaina piipahdin Etelä-Savon puolella Rantasalmen vireässä ja mukavan persoonallisessa klubissa. Ruokailun jälkeen, ennen yleiskokousta PAG ja tuleva kuvernööri (DGN 2021-2022) **Pekka Intke** Mikkeli-Naisvuoren rotariklubista luovutti apulaiskuvernöörin vitjat AG **Maire Huopalaiselle**. Sain olla mukana luovuttamassa vitjoja ja omasta puolestani paljon onnea Mairelle AG-tehtävien hoitamiseen tulevina vuosina.

Warkauden rotariklubin kokous Ravintola Kaks Ruusua-tiloissa on mainittava tässä aivan erikseen. Hallituksen kokous oli pidetty ja palasteltu maukkaita kvalikieryleitä. Oli aika siirtyä kokoushuoneeseen. Klubin jäsenet odottivat kuvernööriä ja kun pääsin kokoushuoneen ovelle, alkoi raikua Savolaisen laulu klubilaisten esittämänä. Upeaa ja päälle kuohujuomaa. Tässä oli meininkiä!

Savolaisen laulun loppuriimitykset ohessa:

Niin niistäpä useampi
hyv' ois todistamaan:
"Tässä' Savon joukko tappeli,
ja joka kynsi kylmeni
edestä Suomenmaan!"

Siis maat' en muuta tietää voi
Savoa kalliimpaa,
ja mulle ei mikään niin soi
kaikesta, minkä Luoja loi,
kuin: "armas Savonmaa!"

Kulunut viikko vierähti kuvernöörivierailuilla Kuopion klubeissa hallitusten tapaamisilla ja yleiskokoukset ovat olleet myös agendalla. Tekemisen meininki on Kuopion kirkkopuistossa, jossa vesiputkistoa uudistetaan ja samoin tekemisen meininkiä oli havaittavissa Kuopion, Kuopio-Puijon, Kuopio-Veljmies ja Kuopio-Huomenklubin klubeissa. Kuopio-Kallaveden klubin vierailu on vielä edessäpäin.

Perjantaina 27.9.2019 palasin Joensuuhun klo 13.00 Kuopio-Huomenklubin kokouksesta. Aikaisin klo 7.15 aloitettiin hallituksen kanssa keskustelu ja jo aikaisemmin aamupalan merkeissä Hotelli Scandicissa. Aamukokous sopii heidän profiiliinsa, sillä jäsenet ovat aktiivisia omilla sektoreillaan työelämässä ja aktiivisia myös rotaritoimissaan.

Havaintoja matkan varrelta

Eilen menomatalla Liperin ja Outokummun sänki- ja heinäpelloilla sekä ilmassa tuhansia valkuposkianhia muuttomatalla levähtämässä ja ruokailemassa. Tulomatalla tänään vielä enemmän valkposkia monella pellolla.

Toteutin tänään erään ajatukseni ja se onnistui nyt rotarimatalla. Ohtaansalmen tuolla puolen eli Savon puolella kävin tutustumassa Täyssinän rauhan muistoksi peruskallioon hakattuihin merkkeihin. Täyssinän rauha solmittiin 18.5.1595 Täyssinän kylässä Inkerinmaalla. Peruskallioon hakatut merkit ja vuosiluku lienee tehty Ohtaansalmen kallioon myöhemmin kuin rauhan solmimisajankohtana.

Tuolloin 424 vuotta sitten maailman menoa tai ylipäätään kivenhakkaajien elämänmenoa voi vain arvailla. Kiire tuskin oli minnekään, ei ollut Ohtaansalmen siltoja, ei teitä, eikä asumuksia lähellä. Polkuja pitkin kuljettiin näillä main ja saattoi joku kulkea polkuja pitkin hevosilla. Veneillä kuljettiin paikasta toiseen ja niin luulen näitten kivenhakkaajienkin kulkeneen. Lähes asumattomia olivat vielä noihin aikoihin Ohtaansalmen lähialueet. Synkkiä kuusi- ja mäntymetsiä ja soita oli kaikkialla ja laajoja vesialueita.

Noina aikoina Ruotsi-Suomen ja Venäjän välinen valtakunnan raja oli epäselvä. Rajan tuntumassa oli liikehdintää ja selkkauksia sekä tehtyjä hävitysretkiä puolin ja toisin. Lokakuussa vuonna 1595 tehdyn asiakirjan mukaan määritettiin rajan kulku muutamilla rajalinjojen pisteillä. Yhdeksi merkittäväksi rajapaikaksi tuli myös Ohtaansalmen peruskallioon hakattu vuosiluku 1595 ja vuosiluvun alle hakattiin kolme kruunua ja kruunujen alle kolmen rajavaltuutetun nimikirjaimet. Venäläiset hakkauttivat omaksi merkikseen ristin, mikä on alin merkki peruskalliossa.

Merkittävä peruskalliohakkaushan tuo on, sillä vaikka Ruotsi-Suomen ja Venäjän sekä Suomen ja Venäjän rajalinja on muutaman kerran muuttunut ajan saatossa, on tuo rajapyykki säilynyt Pohjois-Savon ja Pohjois-Karjalan maakunnan rajana Ohtaansalmen siltojen kohdalla.

Täyssinän rauhan (1595) rajapaikka ja Ohtaansalmen peruskallioon hakattu vuosiluku 1595. Takana näkyy Ohtaansalmen uusi silta. Kuva: Kauko Salo.

Syyskuu oli ja on vielä hetken Rotaryn peruskoulutuksen sekä luku- ja kirjoitustaidon kuukausi.

Koskaan ei ole liian myöhäistä kirjoittaa ja tuoda julki kirjoitus- ja lukutaidon merkitystä jokapäiväisessä elämässä. Suomessa asiat ovat tässä yhteydessä melko hyvällä tolalla, mutta kirjoitus- ja lukutaito ovat myös Suomessa heikkenemässä nuorten poikien kohdalla ja lukuinto ylipäätään koko suomalaisen väestön keskuudessa. Alla hieman numeroita luku- ja kirjoitustaidottomuudesta muissa maissa.

Maailman aikuisista lähes 800 miljoonaa on luku- ja kirjoitustaidottomia. Se on n. 16 % maailman aikuisväestöstä. Suurin osa heistä elää kehitysmaissa, mm. Intiassa heitä on 256 miljoonaa. Yhdessätoista maassa luku- ja kirjoitustaidottomia on yli 50 prosenttia aikuisväestöstä. Näin on esimerkiksi Afganistanissa, muut tällaiset maat ovat Afrikassa.

YK:n ihmisoikeusjulistuksessa vuodelta 1948 mainitaan, että meillä jokaisella on oikeus koulutukseen. Oikeus on siis ihmisoikeus. Luku- ja kirjoitustaito antavat mahdollisuuden koulutukseen ja parempaan elämään. Erityisesti kaikkein köyhimmille ihmisille tämä on tärkeää. Luku- ja kirjoitustaito parantavat tyttöjen ja naisten asemaa, vähentävät köyhyyttä ja rakentavat rauhaa.

Luku- ja kirjoitustaidottomuus ei ole länsimaissaakaan tuntematonta. Esimerkiksi Yhdysvalloissa on 44 milj. ihmistä, jotka eivät ole saavuttaneet peruslukutaitoa. Suomessa koulu takaa suhteellisen hyvän lukutaidon nuorillemme. Siitä huolimatta lukuinto vähenee myös meidän maassamme. Nykyään huolta kannetaan erityisesti nuorten poikien vähenevästä lukuharrastuksesta, mutta myös aikuiset lukevat yhä vähemmän erityisesti pitkiä tekstejä. Lukukeskuksen mukaan 11 % suomalaisista kuuluu heikkoihin lukijoihin. Asia koskettaa siis suurta joukkoa myös Suomessa.

Rotaryn ydinalueita ovat peruskoulutuksen sekä lasten ja aikuisten luku- ja kirjoitustaidon edistäminen. Tämä tapahtuu usein Rotarysäätiön tuella lukuisissa projekteissa ja hankkeissa. Suomen rotarit ovat tukeneet koulutusta lähellä ja kaukana monin tavoin. Olemme tukeneet mm. kaivojen ja saniteettitilojen rakentamista kouluille Intiaan. Rotary on lukemista ja kirjoitustaitoa edistäessään hyvällä asialla!

Piirikubernöörin valinnasta vuodelle 2022-2023.

Ehdottakaa minulle henkilöä, jolla on kokemusta rotaritoiminnasta vähintään 7 vuotta ja hän on ollut klubinsa presidenttinä. Apulaiskubernöörinä toimiminen on merkittävä lisä kokemuskenttään. Ehdotetun henkilön suostumus pitää kysyä ehdokkaalta. Hakemukset minulle suljetussa kirjekuussa. Osoitteeni: DG Kauko Salo, Länsikatu 2 C 12, 80110 Joensuu.

Tekemisen meininkiä

Syyskokous ja syysseminaari

26.10.2019, Mikkelissä.

Osallistujiksi toivon rotaryklubien edustajia, komiteoiden puheenjohtajia ja apulaiskuvernöörejä. Paikka on Sokos Hotelli Vaakuna, Mikkeli. Ohjelmassa viralliset kokousasiat ja hyvää ruokaa. PDG Osmo Siira esitelmöi piirimme nettisivuista ja julkisuuskuvasta. DGE Teijo Räsänen johdolla käydään Saimaa-hankeen ”kimppuun”.

Toistan tässä vielä joitakin tärkeitä päivämääriä. Laittakaa allakkaan tai tallentakaa päivämäärät älypuhelimien kalenteriin:

Rotarysäätöseminaarit: 19.10.2019, Lappeenranta ja 9.11.2019 Kuopio.

Mukavia ja lämpimiä syyspäiviä teille jokaiselle.

T: Kauko

kaukojsalo2@gmail.com

045-6666131

ROTARY YHDISTÄÄ MAAILMAN – ROTARY FÖRENAR VÄRLDEN – ROTARY CONNECTS THE WORLD.

